

PROCESNE TEORIJE MOTIVACIJE

PROCESS THEORIES OF MOTIVATION

Nićin Nevenka ¹, Vasiljević Jelena ²

Rezime

Motivacija je prisutna u literaturi od početka 20.veka. Iako su mnoge teorije razvijene i mnoga istraživanja sprovedena, faktori koji motivišu ljude da obavljaju svoje radne zadatke, još uvek su kontroverzna tema.

Postoji mnogo različitih teorijskih pristupa na temu motivacije. Za grupu autora, motivaciju je striktno vezana za ljudske potrebe, dok je tačka gledišta druge grupe autora mnogo više usmerena na kognitivne procese koji utiču na ljudsko ponašanje. Razlike između ovih teorija rezultirale su podelom u dve kategorije: sadržajne i procesne teorije.

Procesne teorije odlikuje dinamičan karakter. Glavna zabrinutost nije ono „šta“ motiviše ljude, već kako se motivacija javlja. Procesne teorije pokušavaju da objasne kako i zašto je ponašanje ljudi povezano sa određenim izborima. One uspešno eliminišu glavni nedostatak sadržajnih teorija, a to je da ne mogu da odgovorena pitanje zašto ljudi u životu često rade stvari koje im nisu drage, odnosno one koje nisu u skladu sa njihovim interesima i motivima. Često se nazivaju i teorije očekivanja, zbog isticanja značaja koji se pridaje uticaju na rezultate ponašanja i na motivaciju.

Procesne teorije polaze od toga da se čovek u nekoj aktivnosti angažuje ako očekuje neku korist. Čovekova aktivnost je instrument za postizanje određenih ciljeva koji mu mogu doneti očekivanu korist. Navedene teorije smatraju da čovek sam bira određeno ponašanje razmišljajući o učincima svog ponašanja koji će delovati na rezultate i ostvarenje ciljeva. Ljudi imaju različite preferencije u odnosu na različite ciljeve, odnosno nagrade. Pri odlučivanju o ponašanju, ljudi vrše procenu verovatnoće određenog ishoda. U svakoj pojedinoj situaciji motivacija je rezultat interakcije individualnih očekivanja i preferencija.

Najpoznatije procesne teorije motivacije su:

Teorija postavljanja ciljeva

Teorija očekivanja

Teorija pravednosti

Integrativna teorija motivacije.

Ključne reči: motivacija, dinamika, aktivnost čoveka.

¹ Fakultet za poslovno industrijski menadžment, Univerzitet Union, Beograd

² Fakultet za poslovno industrijski menadžment, Univerzitet Union, Beograd
